

Císařovna Marie Terezie

Masarykova ZŠ a MŠ Velká Bystřice

projekt č. CZ.1.07/1.4.00/21.1920

Název projektu: **Učení pro život**

Č. DUMu: VY_32_INOVACE_17_08

Tématický celek: Evropa a Evropané

Autor: Mgr. Gabriela Šišková

Datum: září 2012

□ **Anotace:** Materiál slouží jako úvod do učiva vlastivědy 5. ročníku týkajícího se osvícenství a císařovny Marie Terezie. Prezentace je vhodná jako podpora přímé výuky i k samostudiu. Prostřednictvím této prezentace se žáci seznámí s mládím, soukromým životem a reformami významné panovnice. Materiál je určen k použití na interaktivní tabuli.

□ **Očekávaný výstup:**

Pracuje s časovými údaji.

Srovnává a hodnotí způsob práce a života našich předků.

□ **Zhodnocení:**

Prezentace navazovala na opakování nejvýznamnějších osobností naší minulosti do 18. století a shrnutím učiva o životě nevolníků. Prezentace seznámila žáky s životem a reformami císařovny Marie Terezie. U promítání probíhala živá debata, žáci se ptali a projevovali o dějepisné učivo velký zájem.

Císařovna Marie Terezie

Mládí

- ❑ Celým jménem Marie Terezie Valpurga Amálie Kristýna
- ❑ Nejstarší dcera Karla VI. a Alžběty Kristýny Brunšvické
- ❑ Narodila se v roce 1717 ve Vídni
- ❑ Učila se náboženství, dějinám, latinu, francouzštinu, němčinu, tanec, kreslení
- ❑ Svou vychovatelku Charlottu Fuchsovou si velmi oblíbila a nazývala ji „mami“. Nechala ji pochovat v rodinné hrobce.
- ❑ Od mládí byla předpokládánou dědičkou trůnu, protože její jediný bratr Leopold zemřel ve věku sedmi měsíců.

František Štěpán Lotrinský

- ❑ Poprvé se setkali v Mariiných šesti letech.
- ❑ Zpočátku byl problémem věkový rozdíl. Jí bylo šest a jemu patnáct let.
- ❑ František Štěpán požádal Marii Terezii o ruku, když jí bylo 19 let
- ❑ Řekla ano, protože byla do Františka Štěpána zamilovaná.
- ❑ Svatba byla o několik dní později. Na svatební cestě si nechali požehnat velkou rodinou.

Rodina

- ❑ Marii Terezii se narodilo šestnáct dětí (11 dcer a 5 synů)
- ❑ Marie Terezie byla milující, ale velice přísná matka.
- ❑ Děti byly vychovávány buď ve dvojicích nebo jednotlivě. MT udílela vychovatelkám pokyny osobně nebo v dopisech.
- ❑ Sama jim sestavovala studijní plány.
- ❑ I v dospělosti matka své děti chválila, ale také kárala za způsob života, oblékání, účesy.
- ❑ Nejmladší dcera jednou řekla: “Miluji císařovnu, ale bojím se jí dokonce i na dálku.”

Vláda a reformy

Prosazovala „**osvícenské myšlenky**“ (myšlenky učenců ze západní Evropy – hlavně Francie, které jakoby osvětili všechny lidi).

- ❑ **Stálé vojsko** – v době válek poznala nutnost dobře vycvičeného vojska. Zavedla pravidelný odvod mladých chlapců do armády.
- ❑ Nechala postavit **silné pevnosti** (Terezín, Olomouc).
- ❑ Zavedla **povinnou školní docházku** od 6 do 12 let. Zřídila obecné školy na venkově.
- ❑ **Daně** nařídila odvádět i **vrchnosti**.
- ❑ **Snížila robotu** na tři dny v týdnu.
- ❑ Soudnictví – **zakázala mučení** obviněných a vrchnost nesměla poddané tělesně trestat.

Sňatková politika

Sedm potomků na sedmi evropských trůnech.

- ❑ **Josef II** - císař svaté říše římské, král český, uherský a chorvatský, arcivévoda rakouský
- ❑ **Leopold II.** - císař svaté říše římské, král český, uherský a chorvatský, arcivévoda rakouský, velkovévoda toskánský
- ❑ **Ferdinant Karel** - vévoda modenský
- ❑ **Marie Kristýna (Mimi)** – sasko-těšínská vévodkyně
- ❑ **Marie Amálie** - vévodkyně z Parmy
- ❑ **Marie Karolína** - královna Neapolská a Sicilská
- ❑ **Marie Antoinetta** - královna francouzská a navarrská

Smrt manžela

- ❑ O smrti manžela se dozvěděla ještě týž den od syna Josefa II.
- ❑ S jeho smrtí se nedokázala vyrovnat po zbytek svého života.
- ❑ Od dalšího dne až do své smrti chodila v černém(šperky a šaty rozdala dcerám).

Poslední léta života

- ❑ Prožila ve stresu. Přispěla k tomu smrt manžela a rozpory se synem Josefem II.
- ❑ Trpěla vysokým krevním tlakem.
- ❑ 8. listopadu 1780 se na lovu bažantů nachladila a za tři týdny zemřela.
- ❑ Ostatky byly umístěny do rodinné krypty vedle milovaného manžela.

Citace a zdroje:

Informace v textu dostupné z:

- Marie Terezie [online], [cit.2012-09-24 18:00], dostupný z <http://referaty-dejepis.blog.cz/0811/potomci-marie-terezie>
- Marie Terezie [online], [cit.2012-09-24 18:00], dostupný z http://cs.wikipedia.org/wiki/Marie_Terezie

Všechny obrazy jsou volná díla, protože doba autorských práv již vypršela. Čerpáno z:

- [Jean-Étienne Liotard](#) (1702–1789), Wikipedie **Soubor:Maria Theresia11.jpg** [online], [cit.2012-09-24 18:00], dostupný z http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Maria_Theresia11.jpg
- [Creator:Andreas Möller](#), Wikipedie [online], **Soubor:Andreas Moeller 001.jpg** [cit.2012-09-24 18:00], dostupný z http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Andreas_Moeller_001.jpg
- [Füger, Heinrich Friedrich](#), Wikipedie [online], **Soubor:Mariatheresiaoldfamily.jpg** [cit.2012-09-24 18:00], dostupný z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mariatheresiaoldfamily.jpg>
- Workshop of [Anton von Maron](#) (1733–1808), Wikipedie [online], **Soubor :Marie-Thérèse d'Autriche (1717-1780), atelier d'Anton von Maron.jpg** [cit.2012-09-24 18:00], dostupný z [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Marie-Th%C3%A9r%C3%A8se_d%27Autriche_\(1717-1780\),_atelier_d%27Anton_von_Maron.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Marie-Th%C3%A9r%C3%A8se_d%27Autriche_(1717-1780),_atelier_d%27Anton_von_Maron.jpg)